


**Міністерство культури та інформаційної політики України
Комунальний вищий навчальний заклад
«Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки»
Дніпропетровської обласної ради»**



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-виховної діяльності КВНЗ «Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки» ДОР»

Віталій КАРАСЬ
«31» серпня 2023 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНЕ ВИКОНАВСЬКЕ МИСТЕЦТВО»
кафедра вокально-хорового мистецтва**

Рівень вищої освіти – другий

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 3**

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Навчальна дисципліна «Сучасне виконавське мистецтво» є вибірковим компонентом підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти «магістр». Актуальність предмета визначається необхідністю оволодіння практичними знаннями з питань сучасного виконавського мистецтва задля застосування їх у новочасній професійній музичній діяльності.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах курсу здобувачів другого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти формують загальні компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки.

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 8. Здатність працювати автономно.

Фахові:

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Кількість кредитів ЄКТС – 4, курс – перший; семестр II, загальний обсяг – 120 годин, з них практичних – 42 години, самостійних – 78 годин.

МЕТОЮ викладання навчальної дисципліни «Сучасне виконавське мистецтво» є аналіз та опрацювання найрізноманітніших зразків сучасного виконавського мистецтва, у контексті новітніх звершень музичного

виконавства, новочасного репертуару для різних виконавських складів, особливостей новітньої європейської музичної культури.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ. Дисципліна «Сучасне виконавське мистецтво» вивчається на першому курсі (II семестр) та є вибірконим навчальним компонентом. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання з дисциплін «Диригування», «Хоровий клас», «Фах/виконавство», «Бакалаврська (кваліфікаційна) робота». Дисципліна «Сучасне виконавське мистецтво» пов'язана із вивченням наступних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки: «Фах/виконавство», «Підготовка магістерської (кваліфікаційної) роботи».

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Сучасне виконавське мистецтво» реалізується у вигляді практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ. Структурно-функціональний метод, інформаційно-узагальнюючий метод, пояснювально-стимулюючий, збирання інформації, метод міжпредметних зв'язків, метод жанрової атрибуції, аналітичний метод, порівняльний метод.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Вступ до навчальної дисципліни «Сучасне виконавське мистецтво». «Сучасне виконавське мистецтво» – це навчальна дисципліна, що покликана визначити новочасну палітру музично-виконавської практики у її максимально широкій художньо-творчій взаємодії.

ТЕМА 2. Тематичні вектори навчальної дисципліни. Зв'язок музично-виконавської практики з різними видами мистецтва. Зв'язок музично-виконавського мистецтва із сучасними тенденціями музичної педагогіки. Музично-виконавське мистецтво у його художньо-практичних карикатурах.

ТЕМА 3. Явище патерну в сучасному музичному мистецтві. Патерн (від англ. шаблон) – регулярно повторюваний інтонаційно-звуковий та ритмічно-згрупований мотив, що постає у відповідальній синхронності

повторів. Патерн – це відповідна мелодична комірка, що використовується як певний метод композиції, являючи багаторазові повтори у їх незначних варіюваннях.

ТЕМА 4. Феномен рудиментів як складової музично-виконавського мистецтва. Рудимент – це своєрідні виконавсько-технічні вправи, що застосовуються як для відпрацювання певних технічних навичок, а також як композиційний елемент у розбудові мелодичної лінії музичного твору.

ТЕМА 5. Явище виконавської школи в сучасному музичному мистецтві. Виконавська школа – це неформальне, системно-обумовлене об'єднання музикантів на засадах певної географічної приналежності, педагогічної спорідненості, а також відповідних виконавсько-професійних та візуально-слухових характеристик виконання.

ТЕМА 6. Композиторська творчість у кантатно-ораторіальному жанрі першої чверті ХХІ століття. Кантатно-ораторіальна творчість зазнала якісних еволюційних змін на межі ХХ–ХХІ ст., що особливо помітно при порівнянні з попереднім історичним періодом розвитку цього жанру. У контексті тенденцій неофольклоризму виникла своєрідна галузь кантатно-ораторіальної творчості – вокально-симфонічні твори з фольклорною основою.

ТЕМА 7. Опера в українській музиці на межі століть. Відбувається значне урізноманітнення жанрового спектру оперних творів, розширюється тематика сценічних вистав, посилюється інтерес українських композиторів до жанру мюзиклу.

ТЕМА 8. Музичний театр останньої чверті ХХ – початку ХХІ століть. Доля жанрів музичного театру у цей період пов'язана з продовженням характерного для усього ХХ сторіччя процесом жанрових мутацій – опера-ораторія, опера-балет, телерадіо-опера тощо.

ТЕМА 9. Естетичні, жанрово-стильові і технологічні аспекти творчості сучасних композиторів. Тенденції змісту та естетики сучасного музичного мистецтва спрямовуються у векторі гуманістичної направленості. Домінантними стають духовні виміри. Тенденції інтелектуалізації та концептуалізації музичного мистецтва. Насиченість символами.

ТЕМА 10. Постмодерністські тенденції в українському мистецтві кінця ХХ – початку ХХІ століть. Філософські концепти європейського постмодернізму. Тенденції постмодернізму в різних видах музичного мистецтва. У композиторському мистецтві панування розмаїтості концепцій та ідей, перегукування епох і стилів, пошуки нової якості звучання.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. До контрольних заходів відносяться поточний та підсумковий контроль. **Поточний контроль** включає до себе перевірку засвоєння матеріалу тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання самостійних та індивідуальних завдань. **Підсумковий контроль** – залік наприкінці 2 семестру – проводиться з метою оцінки результатів навчання в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Основними формами контролю знань є опитування, перевірка самостійних робіт студентів та їх захист на занятті.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Курс передбачає самостійну роботу та роботу у колективі. Середовище на занятті є творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Берегова О. Інтегративні процеси в музичній культурі України ХХ–ХХІ століть: монографія. К.: Інститут культурології НАМ України, 2013. 232 с.
2. Бутенко Л.М. Оперно-хорове виконавство: навчальний посібник. Одеса: ОДМА ім. А.В. Нежданової. 2002. 266 с.
3. Варакута М. Хоровий концерт «Гори мої» В. Зубицького: жанрово-стильові аспекти трактовки жанру у сучасній українській музиці. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*, 2015. Вип. 10. С. 27–36.
4. Вільчинська О. Іван Карабиць. «Молитва Катерини»: історія створення, особливості жанру та драматургія. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Вип. 31 : Vivere memento (Пам'ятай про життя). Статті і спогади про Івана Карабиця. К.: Центрмузінформ, 2003. С. 162–166.
5. Кияновська Л. Мирослав Скорик: людина і митець: наукове видання. Львів, 2008. 588 с.
6. Коновалова І. Творчість В. Рунчака: сутність, контексти, суб'єктивно-особистісні проєкції. *Мистецтвознавчі записки*. 2015. Вип. 28. С. 51–57.
7. Коломоєць О.М. Хорознавство: навчальний посібник для студентів вузів. Київ: Либідь. 2001. 168 с.
8. Коломоєць О.М. Історія та теорія українського хорового мистецтва: навчальний посібник для студентів вузів. Дніпро: ЛІРА. 2022. 288 с.

Додаткова

1. Дем'янюк Н.Ю. Основи хорознавства і методики роботи з хором: навчальний посібник для студентів середніх спеціальних і вищих закладів освіти. Полтава: ПДПУ, 2004. 96 с.
2. Москаленко В.Г. Лекції з музичної інтерпретації: навчальний посібник. Київ: 2012. 272 с.
3. Стасько Г. Тенденції впровадження креативних методик у практику виховання голосу людини. *Вокальне мистецтво: історія. сучасність. Перспективи*. Збірник статей ДВНЗ «Прикарпатський національний університет Імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ, 2015. С. 166–178.

4. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки: посібник/О. Г. Стахевич. Вінниця: Нова Книга, 2013. 176 с.
5. Ткаченко Т. В. Формування вокально-сценічної культури студентів мистецьких факультетів педагогічних вузів : монографія. Харків : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2016. 307 с.
6. Шуляр О. Вокально-виконавська та педагогічна діяльність славетного співака Галичини Олександра Мишуги. *Вокальне мистецтво: історія, сучасність. Перспективи*. Збірник статей ДВНЗ «Прикарпатський національний університет Імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ, 2015. С. 50–68.
7. Шуміліна О. А. Сильова динаміка української духовної музики XVII–XVIII ст. (за матеріалами рукописних колекцій): монографія. Донецьк, 2012. 299 с.
8. Царук С. Вокальна школа українського професора Олександра Мишуги. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. /Зб. наук.праць Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне, 2013, вип. 2, том 2. С. 153–156.
9. Цебрій І. Наукова школа Олександра Мишуги (1853–1922): в контексті розвитку української вокальної педагогіки. Editor: LAP LAMBERT Academic Publishing. 2017. С. 212.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.fainer.com.ua/noti.htm>
2. <http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php>
3. <http://composersukraine.org/index.php?id=1371>
4. <http://mk.archives.gov.ua/pubonsite/187-pub120operakaterina.html>
5. <https://web.archive.org/web/20080212085216/http://www.opera.com.ua/>
6. opera/taras_bulba/taras_bulba_info_ua.html